SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 9. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 16, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 16-го СІЧНЯ 1990 Ч. 9. РІК XCVII

22-ГО СІЧНЯ — ДЕНЬ СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ

(ЗАКЛИК НРУП)

Народе український, дорогі співвітчизники, українці!

Сімдесят рокі тому на руїнах Російської та Австро-Угорської імперій виникли незалежні українські дежави — Українська Народна Республіка (УНР) і Західня Українська Народна Республіка (ЗУНР). 22-го січня 1919 року об'єдналися в одну самостійну державу — Українську Народну Республіку. Того дня в столиці нашої батьківщини Києві на вщерть заповненому людьми Софійському майдані під святковий перегук київських дзвонів урочисто було проголошено Акт Соборности України — возз'єднання українських земель в одній незалежній державі. Це була одностайна, національна воля Наддніпрянщини, Галичини, Закарпаття. Споконвічна багатолітня боротьба України за національну свободу дійшла до свого логічного завершення.

Але доля і на цей раз зрадила нас. Вона знову кинула наш народ у вир історичних випробувань, у вир бурхливого XX століття, яке записало в історію України багато воістину трагічних сторінок.

Нав'язана нам сторонніми силами братовбивча громадянська війна. Новий поділ України між різними державами. Виснажливий гін індустріялізації й колективізації. Мільйони жертв штучного голоду 1932-33 років. Повне винищення українських національно-політичних патріотичних кадрів. Жорстокий погром інтеліґенції. Колонізаційні утиски завойовниками Галичини й Закарпатської України. Суворість Другої світової війни, що палахкотіла і на наших землях. Драматизм національно-політичного самовизначення Західньої України під час і після війни. Посилення русифікації України в епоху т.зв. застою. І нарешті — чорнобильська катастрофа.

(Закінчення на стор. 3)

ПОЧАЛИ РОЗСЕКРЕЧУВАТИ ІМЕНА РЕПРЕСОВАНИХ

Москва. — Газета „Известия" ч. 364 за 1989 рік опублікувала повідомлення міністерства закордонних справ СССР про відкриття 29-го грудня 1989 року меморіяльної дошки совєтським дипломатам, що стали жертвами сталінського терору. Меморіяльну дошку встановлено у високому будинку на Смоленському майдані в Москві поряд з меморіяльною дошкою високопоставленим військовикам, що загинули під час Другої світової війни.

Поряд лежить книга пам'яті, у якій записано 140 імен совєтських дипломатів, надії і віру яких було розтоптано, сплюжено руками чисельних катів, які потім обірвали і їхнє життя.

В повідомленні сказано, що поодинокі репресії на початку 30-их років щодо працівників міністерства закордонних справ, що 1946 року називалося Народним комісаріятом закордонних справ, згодом набрали масового характеру, особливо в 1937-1938 роках. На відкриття меморіяльної дошки були запрошені родини репресованих і з промовами виступили відповідальні працівники міністерства в тому числі й Едуард Шеварднадзе.

Хоч у книзі тій немає імен жертв брежнєвщини, таких як генерал Петро Григоренко, все ж можна сподіватися що це одна з перших ластівок, яка передвіщає розсекречення імен не лише дипломатів чи інших видатних діячів, але й простих людей, закатованих у совєтських катівнях.

ДОПОВІДЬ Я.ІСАЄВИЧА В ІНСТИТУТІ ІМ. В. ЛИПИНСЬКОГО

Філядельфія. — В Східньоевропейському Дослідному Інституті ім. В. Липинського відбудеться доповідь д-ра Ярослава Ісаєвича, директора Інституту Суспільних Наук АН УССР у Львові на тему: „Суспільна структура і державний устрій Галицько-Волинського князівства". Доповідь відбудеться в п'ятницю, 19-го січня, в 7-ій год. вечора в будинку Інституту, 469 Фламінго вул., тел. (215) 482-7111.

НА СХОДІ НАСТУПЛЯТЬ ВЕЛИКІ ЗМІНИ, — КАЖЕ ФРАНЦУЗЬКИЙ КОМЕНТАТОР

Майбутня мапа Европи згідно з передбаченнями Ф. Сльоссера.

Париж, Франція. — У французькому виданні „Ле Нувель Обсерватир" у першому тижні листопада минулого року, тамошній журналіст і коментатор політичних подій та знавець підсовєтської проблематики Ф. Сльоссер, представляє два варіянти розвитку подій у Східній Европі до кінця біжучого століття, причому в обох — песимістичному й оптимістичному — Україна існує як незалежна европейська держава. Ф. Сльоссер, крім своїх міркувань, опублікував мапу, на якій видніють контури України, Білорусії, Литви, Латвії, Естонії та інших країн.

Варіянт песимістичний розвитку подій і змін на европейському континенті малює Европу доміновану німцями. Згаданий коментатор передбачає, що це могло би стати за умов, коли б Міхаїлові Ґорбачову не вдалося здійснити започаткованої ним у 1985 році реформи, в результаті чого країна попала б в хаос. Також звільнені із залежності від СССР країни Центральної і Східньої Европи переживали б труднощі. Лише Німецька Демократична Республіка (Східня Німеччина) вийшла б з цього непошкодженою, оскільки розхитану ситуацію використала б ФРН (Західня Німеччина), намагаючись об'єднати Німеччину в один державний організм. Територія Східньої Европи, в тому й Україна, стала б своєрідним дослідчим арсеналом для економіки великої Німеччини.

В такій ситуації Захід відмовився б від концепції будови спільної Европи, бо Франція і Великобританія змушені були б в новій дійсності зайнятися власними політичними та мілітарними інтересами.

Оптимістичний варіянт передбачає, що передовсім не дійде до об'єднання Німеччини. Отже Західня Европа входила б в 1993 рік об'єднаною у спільному ринку і поволі розпічне формувати власну тотожність в політичній єдності. Держави Центральної Европи (Польща, Мадярщина, Чехо-Словаччина, Болгарія і НДР) поглиблять свої демократичні процеси, реформуючи при тому суспільно-політичний лад за власним уподобанням. Переговори у Відні значно облегшать розв'язку складних наслідків поділу Европи. Совєтський Союз, на думку Сльоссера, буде продовжувати йти шляхом демократизації. У процесі цього Москва буде змушена погодитися на широку автономію (принаймні спочатку), а потім і повну незалежність багатьох республік.

Все це приводить до висновку, що Европа в 1990 роках буде зовсім іншою. Це стосується не тільки її економічного ладу, але й політичного. Появляться нові державні організми, йдеться тут передовсім про статус країн західнього поясу Совєтського Союзу. Чи будуть це міцні формації федеративного типу у тісному зв'язку з СССР, чи із статусом, спертим на принципи конфедерації, чи зовсім суверенні — нині ще в важко пророкувати. Проте фактом є те, що політично-структуральні зміни, в стадію яких увійшла Центральна і Східня Европа кінця 80-их років, є неповторні.

Поміщуючи цю замітку український тижневик „Наше Слово", який появляється у Варшаві, Польща, додає від себе: „Якже ж приємно, що в їх орбіту входить також Україна".

В АЗЕРБАЙДЖАНІ ПОЧАЛИСЯ ВІРМЕНСЬКІ ПОГРОМИ

Москва. — Як повідомило московське радіо, в суботу, 13-го січня, в центрі Баку відбулася величезна маніфестація, в якій взяло участь 150,000 осіб. Маніфестанти викрикували антивірменські гасла, а після закінчення загального вуличного мітинґу у всіх районах Баку стихійно почалися вірменські погроми, в результаті яких, за офіційними повідомленнями, було вбито понад 30 осіб і багато поранено.

Московський кореспондент Ассошієйтед Пресс Джан-Тор Далберг, покликуючись на повідомлення російської мешканки Баку, передає, що погромники скинули з балькону будинку, що знаходиться на центральній вулиці Леніна, двох вірменок. На тій же вулиці була застрілена страша вірменка.

„Ви не можете собі уявити, що там творилося, — розповідала інформантка Далберга. — Вперше в житті я бачила вбивсто. Вулиця Леніна була залита кров'ю".

Вибух міжнаціональної ненависти привів до масового переселення вірменів і азербайджанців. Доля вірменів, що проживають в Баку, залишається невиясненою. Згідно з повідомленнями, в Баку проживає не менш як 20,000 вірменів, переважно старші люди.

Совєтське пресове агентство ТАСС повідомило також, що в суботу група озброєних азербайджанців напала на вірменське село Агулу, в результаті чого були людські жертви. ТАСС не уточнює, скільки осіб загинуло.

Як стало відомо, причиною погромів у Баку послужив інцидент, що стався в суботу. Група азербайджанців прибула на квартиру, де проживала вірменська родина, і вимагала, щоб всі вірмени негайно залишили Баку. Голова родини накинувся на непрошених гостей зі сокирою. Один з азербайджанців був убитий на місці, другий у критичному стані доставлений у шпиталь.

У неділю в центрі Єревану, столиці Вірменії, відбувся мітинґ, в якому взяло участь 250,000 осіб. Звертаючись до зібраних, один з лідерів Вірменського національного фронту Вано Сірагеддян закликав всіх, хто має зброю, вступати в загони добровольців, які на гелікоптерах будуть перекинуті у два азербайджанські райони, що прилягають до Нагірного Карабаху. В тих районах, згідно з повідомленнями, почалася різня вірменів, що проживають там.

У Філядельфії відзначать Січневі роковини

Філядельфія. — Всенаціональна подія проголошення незалежности Української Народної Республіки 22-го січня 1918 року і соборности 22-го січня 1919 року буде відзначена в Філядельфії в неділю, 21-го січня, старанням Українського Конґресового Комітету Української Громади Метрополітальної Філядельфії, УАКРади, в Українському Освітньо-Культурному Центрі, о год. 3:30 по полудні.

В обличчі сучасних подій в Україні, що пробуджується до нового свобідного життя, ці національно-державні дати набирають значення.

В програмі Академії: вийімки з IV Універсалу і актів соборности, проклямація Дня Української Незалежности, святочне слово д-ра Богдана Шебунчака, сольоспів Марії Волянської, сопрано, деклямація Мотрі Мац і висуп ансамблю бандуристів, мистецький керівник Степан Качурак.

Того ж дня будуть відправлені Божественні Літургії в год. 10-ій вранці в українському митрополичому католицькому соборі НЗПДМ та в українській православній катедрі Св. Володимира о год. 10:30 вранці.

Шахтарі з України відвідали УНСоюз і „Свободу"

Чотири українські шахтарі — три з Донбасу і один з Червонограда, — які прибули до ЗСА у більшій групі на запрошення Американської федерації праці — Конґресу індустріяльних організацій, щоб навчитись як організувати і вести незалежні профспілки в СССР, відвідали УНСоюз і В-во „Свободу". Не зважаючи на перевантажену програму їхнього перебуванн в ЗСА, ці чотири шахтарі з України провели понад дві години на розмовах з членами Екзекутиви і редакторами видань УНСоюзу, розповіли про їхні пляни та жваво цікавились життям української громади в ЗСА. На фото вгорі (зліва): Геннадій Шаров, до речі, кандидат в депутати Верховної Ради УССР, Сергій Найденов, Олег Куль і Борис Гребенюк.

„Жовтень" надрукував вірші О. Тарнавського

Джерзі Сити, Н.Дж. — У літературно-мистецькому та громадсько-політичному журналі Спілки Письменників України „Жовтень" ч. 12 за грудень 1989 року під рубрикою „Українська поезія за рубежем" надруковано вірші українського еміґраційного поета Остапа Тарнавського. Публікацію — вибір віршів та коротку біографічну сильветку підготував Микола Ільницький.

В журналі вміщено тринадцять віршів О. Тарнавського з різних періодів творчости поета, включно з тими, що їх поет друкував ще в передвоєнних роках у Львові, серед них: „Жду весну", „Лист до поета", „Слухаю в тиші", „Античне", „Нічна мандрівка", „Розцвітання", „Балада про нічну варту", „Оксана", „Іду", „Пристань", „Плакат", „Гортензії" і „Ключ".

У короткій біографічній довідці упорядник М. Ільницький на самому початку пише про те, що О. Тарнавський просив помістити його світлину з молодих літ, бо може „у Львові його, молодого, хтось ще впізнає". Дальше автор коротко аналізує вибрані поезії, пов'язуючи їх з даним пері-

(Закінчення на стор. 3)

ВІСТІ З УКРАЇНИ

Москва. (ПС УГС, А. Доценко). — У неділю, 7-го січня на території Софійського собору відбувся різдвяний Молебень, який організували члени київської громади УАПЦ і який зібрав до 5,000 присутніх. Службу Божу відслужили священики УАПЦ з Києва і Львова, отці Методій Андрущенко і Юрій Бойко. Після закінчення Богослужіння віруючим зачитано Різдвяне послання первоієрарха **УАПЦ в Україні Архиєпископа Іоанна.** Перед тим як розійтись люди співали різдвяних колядок і показували вертеп.

Також у неділю, 7-го січня в Києві міліція затримала лідера УНДЛ Євгена Чернишова. П'ятеро міліціонерів брутально схопили його і відвезли до райвідділу міліції, де активіст УНДЛ провів усю ніч. 9-го січня **Є. Чернишова оштрафовано на 400 карбованців** за участь в мітинґу пам'яти українських політв'язнів Стуса, Тихого і Литвина, що відбувся 19-го листопада в Києві.

У вівторок, 9-го січня, в Києві брутально затримано міліцією і відвезено до райвідділу міліції **представника УНДЛ Леоніда Мілявського і активістку УГС Світлану Рябошапку**, яку невдовзі відпущено. Леоніда Мілявського звинувачують у проведенні забороненої владою маніфестації на Хрещатику в пам'ять академіка Андрія Сахарова.

У Чернівцях громада греко-католиків взяла участь в Службі Божій, яка відбулась просто неба біля колишнього греко-католицького храму Святого Успення в районі вулиці Руської. Службу, що зібрала декілька сотень віруючих, відправив священик УКЦ Микола **Симкайло. Після закінчення** Богослужіння громада рушила на місцевий цвинтар до могили Ольги Кобилянської з метою вшанувати пам'ять письменниці. Під час проведення релігійної акції над головами віруючих майоріло декілька українських національних блакитно-жовтих прапорів.

У четвер, 4-го січня, членові УХДФ Олегові Кодончукові, якого висунуто кандидатом в депутати місцевої Ради від Одеського осередку ТУМ „Південна громада" в місті Роздільна Одеської области, відмовлено в реєстрації. Голова виборчої комісії Василь Кочуренко мотивував це рішення тим, що в Роздільній нема зареєстрованого владою осередку „Південної громади". Це відповідає дійсності, оскільки активісти „Південної громади" намагались зареєструвати свій осередок в Роздільній, але отримали відмову від голови райкому партії Котова, який заявив: „Зачем вам єто надо?"

У неділю, 7-го січня, на Соборній площі Одеси відбулась вільна дискусія представників ряду незалежних громадських об'єднань з жителями Одеси. Під час спілкування громадян міліція неодноразово попереджала неформалів про не санкціонований характер зустрічі, але активно в події не втручалась.

У вівторок, 26-го грудня, 1989 року, під час кампанії по висуненню кандидатів в депутати ВР УССР і місцевих рад адміністрація і співробітники першого Відділу одеського заводу „Центролив" наказали охоронцям не пропускати на територію підприємства активіста НРУП, наукового співробітника Миколу Чумаченка, не зважаючи на те, що Чумаченко мав постійну перепустку. **Як виявилось: саме в** цей час на заводі відбувались передвиборчі збори колективу.

Від 15-го грудня минулого року і до сьогодні в Мукачеві зібрано понад 2,000 підписів громадян з метою реєстрації ряду греко-католицьких громад і відкриття греко-католицького храму. Зараз в Мукачеві діють чотири церкви, з яких греко-католикам не належить жодна. Подібна ситуація склалася і в обласному центрі Ужгороді, де 7-го січня на

(Закінчення на стор. 3)

РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Іст Віндсор, Конн. — Відділи Українського Конгресового Комітету Америки — стейту Коннектикат влаштовують святочний бенкет для відзначення 72-літнього Ювілею незалежности України. Бенкет відбудеться в суботу, 20-го січня, о 6:30 год. вечора в Ля Ренейсенс, рут 1-91 Північ — Виїзд 45. В програмі бенкету: святочна доповідь проф. Володимира Зарицького з Нюйоркського університету та виступ вокального ансамблю „Промінь" з Ню Йорку. Забава при звуках оркестри „Чарівні очі". Даток — 35 дол. від особи. **За інформаціями телефонувати: (203) 673-1464.**

В МОСКВІ ЗАСУДИЛИ НА КАРУ СМЕРТИ ШПИГУНА НА ВИСОКОМУ РІВНІ

Москва. — Газета „Правда", орган ЦК КПСС повідомила 14-го січня, що в Москві засудили на кару смерти високого совєтського дипломата, який нібито передавав важливі інформації для Центральної розвідчої служби ЗСА (Сі-Ай-Ей), через американську амбасаду на протязі 30 років. Ані „Правда", ані інші засоби масової інформації, совєтські і західні, не подають правдивого прізвища дипломата-шпигуна, а тільки називають його американський псевдонім „Доналд". У повідомленні також не сказано чи присуд смерти вже виконано.

„Доналда" мали завербувати на свою сторону американці під час того, як він перебував в Ню Йорку на службі у совєтській місії до Організації Об'єднаних Націй. Від того часу він співпрацював на дві сторони — для КҐБ і Сі-Ай-Ей, передаючи важливі, політичні, економічні і військові інформації, пляни розміщення хемічних і атомних станцій, розшифровував роди зброї позначені скороченою назвою, допомагав Сі-Ай-Ей розв'язувати коди, пояснював доктрину нуклеарної війни, яку свого часу розпрацював генеральний штаб совєтської армії, можливості цивільної оборони в СССР і мобілізації та передав багато інших важливих інформацій.

Офіційні речники Адміністрації президента Джорджа Буша підтвердили, що в Москві розкрили і арештували американського співробітника Сі-Ай-Ей, який успішно працював серед совєтської верхівки в Центральному Коміте і КПСС і Політбюро, але також відмовились назвати його правдиве прізвище. „Правда" признається, що „Доналд" своєю шпигунською працею наніс чимало шкод для совєтської системи оборони і розвідки, маючи доступ до державних таємниць. Газета пише, що заарештована і засуджена за шпигунство особа була знавцем багатьох ділянок і знала чимало таємниць.

„Правда" також повідомила, що згаданий американський шпигун займався внутрішніми провокаціями, з чого виникла була свого часу суперечка між членами Політбюра у яку був замішаний також суперник Міхаїла Ґорбачова і прихильник твердої лінії в КПСС Єгор К. Лігачов та деякі високі старшини КҐБ.

Треба сподіватися, що чергові дні принесуть розв'язку цієї „містерійної" шпигунської афери і розкриють закуліси розгри на самій горі совєтського керівництва.

У СВІТІ

ЗУСТРІВШИСЬ З НЕОЧІКУВАНИМИ змінами в своєму кабінеті, президент Ніґерії генерал Ібраґім Бабанґіда був змушений відкласти свої відвідини до ЗСА. Заступник пресового секретаря Білого Дому Роман Подолюк заявив, що ніґерські „труднощі з плянуванням" змусили перелужити заплановані на вівторок, 16-го січня ці п'ятиденні відвідини ніґерського президента. Він також підтвердив, і це, що відвідини відбудуться, але в інший час. В той самий час у Ляґосі, столиці Ніґерії, перед кореспондентами засобів масової інформації виступив генерал-поручник Домкат Балі, вияснюючи, що причиною його резиґнації з військового уряду країни є різниці поглядів між ним та президентом ген. І. Бабанґідою.

СУЗАН АЙЗЕНГАВЕР, 38-літня комерсантка з Вашінґтону та внучка колишнього президента ЗСА Двайта Айзенгавера заручилася з 57-літнім Роальдом Саґдеєвим, космічним-фізиком і президентом Комітету совєтських науковців. Цивільну та церковну шлюбні церемонії заплановано перевести в лютому у Москві. С. Айзенгавер запізнала свого будучого чоловіка тому три роки на одній із зустрічей, влаштованій для покращання американсько-совєтських спілкувань.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ з видимим захопленням привітав рішення Китаю знести військовий стан в країні, заявляючи, що це є дуже „солідний крок" теперішніх провідників Китаю, щоби якнайскоріше стерти з пам'яті людства жахливі картини з площі Тіянаньмен. Одначе він не має великої підтримки в Конґресі, ані в тому, що це був замітний крок зі сторони Китаю, ані в тому, що його політика в загальному супроти Китаю є правильною чи впливовою на події. Натомість для жителів Пекіну само знесення військового стану не дало жодних змін, хіба те, що дозволено звичайним громадянам знову проходжуватись по горезвісній площі Тіянаньмен. А друге це те, що службу порядку не сповняють тепер військовики тільки численні уніформовані та неуніформовані поліціянти.

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ Дік Чейні повідомив в четвер, 11-го січня, про зменшення бюджету Пентаґону на наступний рік на 5 біл. дол. та зменшення працівників на 16,000 місць завдяки покращанню організаційних та адміністративних методів. Впродовж майбутніх п'яти років Д. Чейні підрахував зменшення бюджету Пентаґону в цілому на 39 біл. дол., а працівників на 42,000. Подробиці радикальних змін бюджету Пентаґону будуть оголошені піся того, як президент Джордж Буш представить свій бюджет Конґресові 29-го січня. На пресовій конференції Д. Чейні сказав, що він не заперечує системи бюрократії в Пентаґоні, яка проявила себе дуже неґативно, але не згоджується з перебільшеною критикою у пресі.

СТЕЙТОВА КОМІСІЯ у Каліфорнії у своєму звіті проголосила висновок, що вислідом іміґраційного закону з 1986 року стало поширення дискримінації у найманні робочої сили по відношенню еспаномовної та інших національних меншостей. „В Каліфорнії іміґраційний закон не здійснюється так, як призначив Конґрес", — сказав член стейтової комісії Майкл Джансон. „Навіть ті іміґранти, які мають дозвіл на працю не можуть її отримати тому, що працедавці, налякані строгим законом, вимагають інших довідок та не приймають їх на роботу". Це є перша сутичка стейтової комісії з іміґраційними законами. Закон 1986 року ґарантував амнестію нелеґальним еміґрантам, які приїхали до ЗСА перед 1982 роком, а працедавців, які дають працю нелеґальним іміґрантам, чекає грошова гривна та навіть ув'язнення.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to Svoboda
Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Ґорбачов і роля Совєтської армії

Перехід армії на сторону демонстрантів у Румунії і загроза висилки армії на приборкання ворожих режимові національних рухів у СССР — заактуалізували проблему сучасної Совєтської армії. Чи вона так само здисциплінована, як у Китаї, де в червні минулого року тисячі мирних демонстрантів згинули у військовій масакрі? Чи нічого не змінилося від 1956 року, коли совєтські танки здавили революцію у Мадярщині? Західні фахівці поділені у відповідях на ці турботні запити. Але вони погоджуються, що Совєтська збройна сила все ще могутня, але вона не грає вже у внутрішній і закордонній політиці СССР цієї ролі, яку грала до приходу Ґорбачова до влади. Висунення на перший плян проблеми хворої економіки мусіло заактуалізувати питання непропорційно великих видатків на збройну силу. У відрізненні від демократичних країн, членських держав НАТО, совєтський уряд ніколи не проголосив був правдивих цифер військового бюджету. Видатки на Совєтську армію скривалися під різними позиціями різних державних ресортів. Ніколи теж не проголошено правдивих цифер щодо чисельности армії, і всі справи, що торкалися збройних сил, їх розташування, національного складу, зброї і т.п. були табу, що його не вільно було заторкати у пресі.

З проголошення гласности все це змінилося. Почали у пресі критикувати хабарництво в армії (перекуплювання рекрутських комісій, хронічні крадежі у фабриках зброї), почали критикувати пріоритет армії у державному бюджетуванні над потребами мирної продукції, харчування, шкільництва, шпитальництва і т.і. Коли президент Роналд Реґен проголосив принцип не обмежування перегонів у зброєнні, а припинення їх і редукції арсеналів зброї — Ґорбачов прихилився до того принципу, бо він ішов по лінії санації совєтської економіки. Престиж Совєтської армії сильно підупав у наслідок прогри в Афганістані. Первісне промовчування тамошньої жорстокої поведінки совєтських вояків, які винищували цілі села мирних автохтонів, заступила одверта критика. Але виявилося, що й у совєтській армії в Афганістані настав був уже фермент, бо якийсь анонімний вояцький поет-композитор склав був популярну пацифістичну пісоньку з рефреном: „Кому воно потрібне — нікому не потрібне" („Каму вано нужно — нікаму нє нужно!").

Від 1917 року аж до 1985 року закордонна політика стояла в тіні гасла „Ми вас угробимо". Це був час холодної війни і перегонів у зброєнні, коли імперії дійсно вдалося „наздігнати і перегнати" Америку аж поки Реґен повів акцію „вирівнювання" збройного потенціялу. Міхаїл Ґорбачов рішуче заперечив, наче СССР є загрозливий для безпеки Заходу. На місце войовничої „доктрини Брежнєва" він проголосив „доктрину активної забезпеки". Призначений на місце Андрея Ґромика Едуард Шеварднадзе, новий міністер закордонних справ, проголосив був на минулорічній сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднання Націй, що СССР зредукує усі свої збройні сили на 10 відсотків, розв'яже шість панцерних дивізій, стаціонованих в Европі, та відтягне свої війська з-над кордону Зовнішньої Монголії. Серед „пісніків" в ООН і в ліберально-демократичних колах Америки та заява викликала захоплення дармащо фахівці вирахували й цифрами доказали, що по суті вся та редукція не матиме ніякого реального значення. Але підписаний з Реґеном договір про редукцію числа ракет на далеку і коротку віддаль — таки мала додатній вплив на створення іншої, примирливішої, атмосфери у міжнародному світі.

Ґорбачову, як відомо, удалося прогнати з різних керівних партійнодержавних становищ противників його реформаторських зусиль, здебільшого осіб старшого віку. Подібне сталося у старшинському корпусі. Невідомо, як це відбулося, але зникли з овиду могутні своїм політичним впливом старі маршали, включно з верховним командантом збройних сил членських країн Варшавського пакту, маршалом Віктором Куліковим. Дві третини 200 високих старших штабів усіх родів зброї подалися до димісії. А проте в самому Совєтському Союзі і поза ним існує переконання, що персональна популярність Ґорбачова і давня традиція зберігають і тепер у Совєтській армії таку дисципліну, що коли б вислано військо проти демонстрантів у будь-котрій членській країні Союзу — то воно слухало би наказів і наступила би трагедія. Очевидно, воно мало би для імперії і персонально для Ґорбачова препогані наслідки, але такі трагічні події траплялися вже в минулому. Сучасні лідери демократичного світу і, мабуть, також Міхаїл Ґорбачов здають собі справу, що до таких нових трагедій не можна допустити.

Іван Головінський

МОРАЛЬНЕ БАНКРУТСТВО ПАРТІЇ ЛЕНІНА-СТАЛІНА

Без перебільшення можна сказати, що живемо в історично переломовому і бурхливому часі, коли на наших очах у Східній Европі партія Леніна-Сталіна є у своїх передсмертних судорогах, а в Совєтському Союзі почався процес його неминучого розчленування. У цьому історично-психологічному контексті можна зрозуміти поденервування Міхаїла Ґорбачова, коли згідно із повідомленням „Ню Йорк Таймсу" із 24-го грудня, на засіданні Верховної Ради делеґат із України намагався поставити на порядок нарад справу усунення 6-ої статті совєтської конституції, яка гарантує політичний примат Комуністичної партії. Це було в той сам день, коли румунський народ скинув кайдани цієї ж саме партії.

У своєму слові згаданий делеґат ще й додав: „Чи Міхаїл Сергієвич не бачить, що діється у Румунії?" Схвильований Ґорбачов, якого мусів успокоювати його прибічник, відповів гнівно: „Я комуніст, переконаний комуніст. Для декого це може бути фантазією, але для мене це моя основна ціль".

Тяжко зрозуміти, як сьогодні думаюча людина може бути переконаним комуністом. Парадоксально звучать ці слова у цей сам день, коли партія Леніна-Сталіна до балансу усім загально відомих „осягів" ще додала геноцид у Темішварі, де були жорстоко помордовані мирні демонстранти, румунські вояки, які відмовлялися стріляти до жінок і дітей, а навіть вагітні жінки. Слід би тим, хто чваниться, що він є переконаним комуністом пригадати, що це сталося не вперше. Подібні сатанічні злочини виконали „переконані комуністи" у Львівській і Тернопільській тюрмі в 1941 році.

Сьогодні в час перебудови комуністична пропаганда намагається переконати світ, а навіть і декого із наївних українців, що терор партії — це збочення сталінської політики, що є можливий комунізм із „гуманним обличчям". Одначе приглянувшись докладніше до генези марксизму від кінця XIX століття, а ще більше до генези большевизму в Росії, прийдемо до переконання, що терор, насильство і брехня стали складовою, інтеґральною частиною політики Комуністичної партії від самого початку її заснування Леніном. Сталін, „вірний друг і соратник Леніна", тільки удосконалив терор як політичну зброю.

Від самого початку перещеплення марксистської ідеології на російський ґрунт, Ленін заняв крайнє становище в питанні „нової моралі" і партійної дисципліни. Вже 1902 року Ленін кпив собі із філософічної дискусії у питаннях марксизму, наголошуючи потребу примінення діялектичної логіки (читай брехні) в питанні партійної дисципліни. Його думки на повищі теми знаходимо у брошурі „Матеріялізм і емпірокритицизм".

Екстремізм Леніна був явно критикований тогочасними німецькими марксистами. Тут можна згадати Карла Кауцького, відомого німецького марксиста початку нашого століття. Німецька комуністка Роза Люксембурґ, в листі датованому 10-го серпня 1909 року, назвала російських марксистів із гурту Леніна, „татарсько-монгольськими дикунами".

Були також намагання комуністичної пропаґанди, особливо в 1980 роках, представити Леніна як „гуманіста", який своєю особовістю відрізнявся від Сталіна. Фактично Ленін захоплювався Сталіном та був подібної до нього вдачі. В 1913 році Ленін перебував короткий час у Кракові. З ним тоді також мешкав інкоґніто Сталін. В листі до Горького Ленін писав: „У нас замешкав чудовий грузин". (Ленін, „Полноє Собраніє Сочиненій", том 48, ст. 162).

Пізніше під час громадянської війни, коли ЧеКа без суду розстрілювало інтеліґентів, Горький осмілився запротестувати перед Леніном. У відповідь Ленін гнівно обрушився на Горького словами: „Інтеліґенти думають, що вони є мозком нації, до речі вони є її... (нецензурний вислів) Г. Барбуссе, Сталін, ст. 205).

Теоретичне обґрунтування ментальности „чекіста" і „переконаного комуніста" знаходимо в писаннях Антона Макаренка, який до речі сам був чекістом-апаратчиком і директором „трудово-виправної" колонії НКВД у Броварах біля Києва. Офіційні ідеологи Комуністичної партії уважають Макаренка творцем теорії „колективізму" у совєтській психології, як також ідеалом совєтського педагога нового типу. Його теорія — це мішанина дія-

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Перед концертом Олега Криси

Про концерт найбільше видатного українського скрипаля Олега Криси в престижевій залі Карнеґі Голл в неділю, 21-го січня, о 3-ій год. по полудні писалося вже багато. В дійсності — це не тільки концерт великого мистця, але це вже імпреза української культури на найвищому рівні.

Ніколи раніше в нашій історії не мали ми стільки музик світового рівня. Ніколи не мали ми такої нагоди допомогти нашим мистцям дістати це світове признання, яке їм належиться, але якого вони не мають, тому, що через десятки років українських мистців стримувано від виїздів на Захід в користь інших національностей СССР. Ніколи раніше не мали ми можливости допомогти українській музичній культурі вийти на світовий форум. Концерт О. Криси це тільки початок. У наступному сезоні два українські мистці дадуть концерти, а потім слідуватимуть другі. Ця поява української музичної культури на світовій арені — не один ізольований концерт (останній сольовий концерт українського мистця в Карнеґі Голл був 15 років тому), але серія концертів — серія мистців.

Як відомо, всі музичні імпрези в Америці є підтримувані фінансово. На кожному концерті чи телевізійній передачі читаємо списки корпораційних чи приватних добродіїв. Ми доступу до цих фондів покищо не маємо, але зате маємо вас: ви можете стати спонзором цього концерту. Пришліть нам ваш щедрий даток, а ваше прізвище буде поміщене на листі спонзорів в програмці Карнеґі Голл. Ми не зможемо обійтися без вашої помочі, а коли ви підтримаєте цей концерт — ви підтримаєте українську культуру. Просимо присилати чеки на: Ukrainian Music Society, Inc., c/o I. Stecura, 1060 Park Ave., New York, N.Y. 10128.

Квитки в ціні від 11 до 20 дол. можна набути в крамниці „Сурма" в Ню Йорку, в касі Карнеґі Голл, як теж і телефонуючи на Карнеґі чардж (212) 247-7800.

Після концерту відбудеться прийняття в Українському Інституті Америки.

Управа Українського Музичного Товариства

Микола Руденко

ЛИСТ В УКРАЇНУ

Коли ми пробуємо аналізувати, якої шкоди завдав большевизм народам колишньої царської імперії, наша думка здебільшого спиняється на зруйнованій, доведеній до катастрофи совєтській економіці. Треба справді володіти неймовірним „мистецтвом" (в лапках, звичайно), щоб там, де природа заклала найбагатші в світі чорноземи, влаштувати страхітливий голодомор, та ще й не один. І нарешті замість комунізму, який пропаганда витлумачувала як рай земний, привести майже триста мільйонів совєтської людности до таких злиднів, які можливі лише в період воєнної розрухи. Але ж невдовзі мине півстоліття, як не було війни! З другого боку, розгромлені Німеччина і Японія за перший десяток повоєнних років мали в себе найвищий у світі життєвий рівень. Отож як не крути, а правда сама спливає на поверхню: економічна система, створена большевиками, стала гнійною виразкою на живому тілі земної цивілізації.

Але важко сказати, де більше заподіяно лиха — в економічній чи духовній сфері. І покищо ми не здатні судити несхибно, як пов'язані між собою економіка і людська мораль. Марксистська формула, яка навчає, що, мовляв, буття визначає свідомість, так само вимагає поважних арґументів, як і формула цілком протилежна: свідомість визначає буття. Якби визначала буття не людська свідомість, комуністам був би непотрібний багатомільйонний пропаґандистський апарат (штатний і добровільний), покликаний формувати громадську свідомість. А то ж бач, наперекір марксистській формулі, вони переконані, що все починається з ідеології — отже із людської свідомости.

Це, може, й не зашкодило б людству, якби сама форма большевицької ідеології не виглядала так потворно. Я пройшов усі стадії розвитку в цьому ідеологічному коконі, доки не випурхув з нього на волю. Я знаю, який це болісний процес — позбутися партійної павутини, що обплутує твій мозок...

Добре зробила редакція „Огонька", надрукувавши в числі 41 за 1989 рік підбірку листів, котрі відображають типове мислення людей, поневолених сталінськими догмами. Розглянемо деякі із цих листів.

Ось пише москвичка Шакріна — тепер уже пенсіонерка — звинувачуючи „Огонек": ви, каже, вона, „відбиваєте віру в Сталіна і його справи; молодь взагалі ні в Бога, ні в чорта, ні в кого не вірить".

Давайте поміркуємо з приводу цієї заяви. Якби навіть Сталін не скоїв страхітливих злочинів, винищивши мільйони своїх співгромадян — якби вчинив лише одне: зформував світогляд, що проступає в наведених рядках, то й цього було б досить, щоб назвати його великим злочинцем. Із листа Шакріної цілком ясно, що в Сталіна вона вірила так, як вірять у Бога. Створився культ непогрішимого вождя. Виробився своєрідний фанатизм, значно страшніший від фанатизму релігійного. Страшніший тому, що вимагав стільки людських жертв, скільки релігійний фанатизм не спалив на своїх вогнищах за всю людську історію. І ось земного бога повалено, а фанатизм лишився. Куди він тепер поведе таких, як Шакріна? В ненависть, лише в чорну ненависть.

І Шакріна справді ненавидить усе й усіх. Передовсім вона ненавидить геть чисто всі національності, окрім росіян. І це зрозуміло: Сталін офіційно визнав російську націю великодержавною, старшою за рангом — навіть гимн проголошує, що в центрі совєтських республік стоїть „великая Русь". Як же російським шовіністам не любити свого кривавого бога?

Тепер Шакріна знічев'я вештається по Москві й бачить (читую): „Все менше й менше добрих російських облич трапляється назустріч. Або татарин, або узбек, або єврей... Тепер ще й в'єтнамці".

Вона не проти того, щоб існували базари в Москві, але треба заборонити на них торгувати всім, окрім росіян. Так і пише: „Торгувати на них повинні наші, російські люди. Немає в них природного нахабства і презирства до всього російського".

Розумієте? Природне — тобто генетично зумовлене. Чим не расова теорія? До речі, Шакриній не подобається лише те нахабство, яке спрямоване проти росіян. Щодо інших національностей, то будь ласка — не шкодуйте нахабства, Шакріна за це лише подякує. Вона й сама в цю чорну справу робить чималий внесок — вірменів, скажімо, називає не інакше, ніж „замаслившимися мордоворотами". На завершення свого листа Шакріна закликає „почистити Москву від всілякої нечисті". Під нечистю вона розуміє всі національності Совєтського Союзу, окрім росіян.

А, може, ця громадянка просто хвора? Можливо. Ця небезпечна хвороба називається сталінізмом. І цілком природно, що сталінізм і шовінізм зливаються воєдино. Іще Ленін відзначав, що Сталін у своєму великодержавному шовінізмі перевершує навіть росіян.

Та якщо Шакріна лише піниться ненавистю, то Казаков із Ростова-на-Дону готується до войовничих дій. Він зважує ситуацію в країні й доходить висновку: вже недалеко сприятливий час для відкритих кровопускань. Казаков пише: „Ситуація в країні складається так, що вам усім доведеться відповідати:.. Головне — в потрібний момент не дозволити вашому кодлу втекти за кордон, щоб потім не витрачатися на пошуки...

Кого ж він називає кодлом? Проти кого відточує ножа? Казаков цього не приховує — передовсім проти „жидів усіх мастей". Він чомусь переконаний: хто засуджує Сталіна, той або сам жид, або засвоїв жидомасонську ідеологію.

Російські шовіністи побачили в особі Сталіна батюшку-імператора єдиної, неділимої імперії. А проте народи Совєтського Союзу вже прокинулись від багатолітньої летарґії — і в цьому запорука видужання від сталінізму та імперського єдинонеділимства.

Оксана Бризгун-Соколик

Прощальний концерт М. Седика

Микола Седик — молодий тенор з Києва. Перебував у Канаді другий раз. Перший раз об'їхав Канаду з Капелею Бандуристів, другий раз приїхав сам, та побував тут майже півроку. Виступав у різних містах Канади, при різних нагодах, а перед виїздом до Києва хотів попрощатися з торонтонцями, та дав концерт — вечір клясичної та української народної музики.

Концерт відбувся в Українському Культурному Центрі. Програмою проводила диктор української телевізійної програми Оля Щурик. Представила Миколу: співак походить з Черкащини, із села Хацьке. Музика була частиною його родинного життя. Дідо Миколи був знаний хормайстер і диригент Бондаренко. В 1986 році Микола вступив до Київської Державної Консерваторії, де вчився з добрими успіхами в клясі професора Куріна.

Микола запросив до співучасті в цьому вечорі кількох студентів музичного факультету. Цим урізноманітнив програму.

Концерт у Торонто складався з двох частин. В першій — клясична музика, в другій — народна.

У першій частині програми Концерту Микола виконав „Каро міо бен" — Джордані, „Аве Марія". Люцці та неаполітанську народну пісню „Санта Лючія". Тут долучилася до Миколи Лорі Гемел, яка виконала сольо на арфі „Варіяція на стародавню еспанську тему" — Сельзедо. Також Сузана Робенсон, яка виконала на фортепіяні „Прелюдію" ч. 12 Рахманінова та „Баляду" ч. І — Шопена.

Після перерви Микола виконав народні пісні: „Стоїть гора високая" — слова Глібова, обробка Наданенка. Популярну і улюблену в Торонто „Мамині руки" — слова Ткача, музика Білаша, „Ой зійди, зійди, ясен місяцю" — обробка Лисенка, „Ніч яка місячна" — обробка Наданенка та „Чом, чом, чом..." — обробка Кос-Анатольського. Тут співучасницею програми була Оксана Родак, яка на бандурі дуже гарно виконала „Сарабанд" — Баха, „Ліричну пісню" — Дремлюги та „Львівські фрагменти" — Китастого. Ця частина програми була успішніша, співак переборов погану перестуду.

Студентський концерт був дуже приємний та успішний. Микола Седик співав з чуттям, музикально. Торонтонці вже давно полюбили приємний голос цього молодого усміхненого мешканця Києва і нагороджували його і співвиконавців щедрими оплесками. Петруся Чорнописька була дуже чутлива акомпаньяторка, що помогло успіхові вечора. Приємно бачити на сцені молодь, яка має бажання і завзяття „йти вперед".

ІСТОРИЧНИЙ МОМЕНТ У БОРОТЬБІ ЗА СПАДЩИНУ УКРАЇНИ

(ФКУ, Кеймбридж, Масс.). Хто сподівався б, що в майбутньому буде свідком привернення світовій науці української історичної спадщини? А це незабаром станеться: невдовзі видавництво Гарвардського Університету скінчить друкувати наступний том зі серії текстів Гарвардської Бібліотеки Давнього Українського Письменства, в якому містяться тексти найдавніших українських літописних творів: „Повісті временних літ" (літопис від часу заснування Київської держави до 1117 р.), „Київського літопису" (1118-99 рр.) та „Галицько-Волинського літопису" (1205-91 рр.). Ці пам'ятки княжої доби здебільша відомі в світі як джерела російської історії. Тепер, вперше, українці дадуть науковому світові своє власне видання і інтерпретацію тих цінних творів.

Тяжко повірити, але світ ще ніколи не бачив українського видання оригінальних текстів літописних творів княжої доби. Погляньте в український біо-бібліографічний словник (Київ, 1960 р.) під гаслом літописи XI-XIII ст. то побачите, що усі видання текстів наших давніх літописів походять з 1767 р., а до 1960 р. їх було 42) чи Москви (перше видання з 1784 р. а всіх до 1960 р. було 8).

Це сумний факт із нашого минулого. У своїй монументальній „Історії України-Русі" видатний історик Михайло Грушевський користав з багатомовних російських видань „русских летописей" щоб цитувати уривки з давніх літописів. Іншого видання літописів тоді не було. Подібна ситуація існує сьогодні. У своїй „Історії України" (Мюнхен, 1972-76 рр.) Наталія Полонська-Василенко цитує з „Повісті временних літ" вже з нового московського видання, приготовленого російським академіком Дмитрієм Ліхачовим у 1950 р., бо знову ж іншого видання крім російського не було. Навіть досьогодні, Україна не видала ні одного з оригіналів давніх текстів!.

А хто ж працює над дослідженнями нашої „Повісти"? За підрахуванням київського біо-бібліографічного словника, із 147 наукових розвідок, що появилися між 1822-1960 рр., є лиш 20 в українських виданнях. Не диво, що чужинці трактують княжу добу не як історію України, а як історію Росії.

Ми свідомі цієї прикрої дійсности й постановили її змінити. В цьому Гарвардський Проєкт має дуже важне завдання: зібрати головніші пам'ятки нашої писемної культури і представити їх науковому світові як джерела української історії.

Одначе, перегортаючи сторінки усіх шістьох томів, що вже появились у Гарвардському Проєкті, дехто міг би подумати, що для ширшого загалу читацької публіки ці книги будуть видаватися як курйозні речі. От, в серії текстів, поміщено репродукції давніх, тяжких до розшифрування оригінальних текстів: отже критично можна запитатись — хто буде їх читати? Фахівці, свої і чужі, ці що творять науку, бож ці томи це частина більшого історичного тіла нашої національної метрики, без якої ми не зможемо функціонувати як нація. Хоч в минулому ми не мали змоги видати їх, то на щастя сьогодні ми спроможні подбати про нашу історичну спадщину. Всі ці нові видання, що виходять завдяки нашій спільній підтримці Гарвардського Проєкту, безперечно залишаються цінним вкладом в історію і культуру нашого народу.

Новий том Гарвардської Бібліотеки Давнього Українського Письменства буде перший з кількох, в яких появляться усі літописні твори давньої України. Перший між ними це літопис Нестора, або „Повість временних літ". Оригінал цього твору не дійшов до нас але заховалися дві основні копії та деяке число побічних, які уможливлюють реконструювати загублений текст.

Княжі літописи дійшли до нас у збірниках, які редаґувалися на початку XIV ст. Два основні такі збірники, що дійшли до нас: Південний (звичайно називають його Іпатіївським) та Північний (звичайно називають його Лаврентійським). Кожний з них містить три тексти; спільним є „Повість Временних Літ" (до 1117 р.) а опісля вони розходяться. У південнім, як продовження подається майже повний „Київський Літопис" (1118-1198), за яким слідує „Галицько-Волинський Літопис" (1205-1290). У північному є Суздальське скорочення Київського Літопису та Володимиро-Суздальський літопис до 1305 року.

Найкращою є копія, яку замовив князь Острозький. Вона повніша ніж давніша Іпатіївська копія і вказує на те, що її виконував добрий знавець старої мови та історії. Острозька копія, як і затрачений оригінал, кружляли довгими роками в Україні і з них виконувано інші копії, наприклад, одна для Адама Киселя, київського воєводи часів Б. Хмельницького. В наступному столітті ці пам'ятки української історії купували колекціонери і перевозили їх до Петербурґу. Острозьку копію у 1753 році купив, молодий російський офіцер П. Хлебніков, котрий служив у гетьмана Кирила Розумовського. Ця копія була подарована публічній бібліотеці у Петербурзі і її названо „Хлебніковським літописом". Копія А. Киселя попала до рук архітекта і нумізмата А. Єрмолаєва під кінець XVIII сторіччя, а у 1814 р. він продав її публічній бібліотеці у Петербурзі.

Дві інші важні копії давнішого оригіналу також збереглися до наших часів. Одна з них, виготовлена у 1621 р. для князів Святополк-Четвертинських, була на Україні аж до 1852 р., коли її закупив російський історик М. Поґодін від одного киівлянина. Поґодін пізніше подарував її петербурзькій публічній бібліотеці і тому вона сьогодні називається „поґодінською копією". Друга копія цікава тим, що була виконана у 1780 роках для польського історика, котрий мав написати історію Польщі для останнього польського короля Станіслава Авґуста Понятовського. Копія, яка сьогодні зберігається у Кракові, була виконана латинськими буквами, бо історик не вмів читати кириличного тексту. Так що всього аж 5 текстів творять цілість найважніших копій літописів подібних до Іпатіївського списка. Жодна з них сьогодні не є в межах України і ніколи не була опублікована в оригіналі на Україні.

Український Науковий Інститут Гарвардського Універ-

(Закінчення на стор. 4)

22 січня...

(Закінчення зі стор. 1)

Усе це є трагічні наслідки нашої національної несвободи; втрати державної незалежности.

Переживаємо нині великий час революційного оновлення країни і Европи. Дух свободи ширяє і над нашим народом. Він породжує надії, оновлює приспану неволею історичну пам'ять. Пам'ять, яка нагадує нам і про великий акт нашої новітньої історії — про Акт проголошення соборности України.

Дорогі співвітчизники! У цьому році з ініціативи НРУП проголошення 22-го січня 1919 року Акту Соборности України буде відзначено громадськістю республіки як видатну історичну подію, як національне свято українського народу. 22-го січня на честь цього дня Велика Рада НРУП проведе свою святкову сесію. А напередодні ювілею, у неділю, 21-го січня, відбудуться загальногромадські всеукраїнські врочистості: „живий ланцюг" між Києвом та Львовом і святкові мітинги-Молебні у Києві на Софійському майдані і у Львові біля пам'ятника Франка. Закликаємо всіх, хто „живий, в кого думка повстала" (Леся Українка), вийти 21-го січня на трасу Київ-Львів і якнайтіснішою мережею з'єднати ці два історичні центри нашої вітчизни.

Українці! Історія дивиться на нас: продемонструймо 21-го січня високу національну самосвідомість згуртованість, громадську активність і дисциплінованість! Сьогодні, як ніколи, потрібна консолідація нації на платформі демократії і суверенітету — понад різницею в соціальному стані, суспільному становищі, партійності і віросповіданні. НРУП сподівається, що українці з рядів партійного і державного апаратів влади повернуть обличчя до свого народу і стануть до його лав.

Неукраїнці України! Приєднайтеся до нас! Продемонструйте 21-го січня, що ви розумієте справедливість українських національних прагнень, почуваєтеся громадянами української республіки, доля якої не байдужа вам. Хай Україна буде для всіх нас спільним затишним домом — домом свободи!

Громадяни! Проявіть 21-го січня високу дисциплінованість і стриманість! Уникайте всього, що може зіпсувати людям святковий настрій і порушити громадський порядок! Успішно складемо цей відповідальний історичний іспит на громадську зрілість!

Секретаріят НРУП

Вісті...

(Закінчення зі стор. 1)

площі Лучкая відбулось просто неба різдвяне греко-католицьке Богослужіння.

Останніми днями посилилось переслідування з боку влади активістів незалежних громадських об'єднань. Зокрема засоби масової інформації району продовжують компанію дезінформації спрямовану проти проґресивних кандидатів в депутати рад всіх рівнів. За словами Юрія Хмари, особливо дістається співголові місцевого руху Вадиму Скворцову, директорові сільської школи. На адресу самого Ю. Хмари надходять листи, написані російською мовою, з погрозами розправи над ним та членами його родини.

Представники партійно-державного апарату Харкова та области постійно втручаються в справи виборчих комісій, чим дезорганізують роботу останніх. В ряді випадків високопоставлені особи намагаються скористатись своєю владою і за допомогою силового тиску та телефонічного права впливають на рішення виборчих комісій. Найчастіше чиновники, користаючись правовою некомпетентністю населення, створюють штучні бюрократичні проблеми перед виборцями і поки останні розбираються в цих хитрощах, апарат виграє час. Наведемо лише один приклад:

Власті Харківського району міста Харків, зокрема працівник райкому Олена Аністарова і завідуюча оргвідділом райвиконкому Євдокія Субота, замінивши собою виборчу комісію, взяли на себе її функції, зокрема, щодо прийому документів від делегацій виборців. Так вищезгадані особи протягом трьох днів відмовлялись брати документи від представників осередку ТУМ села Цвіркуни, мотивуючи свою відмову тим, що, мовляв, повинні мати всі документи осередку і списки його членів. Після того, як списки їм представили, 4-5-го січня в село прибула група із близько 15 міліціонерів, які ходили по хатах тих мешканців села, прізвища яких були вказані в списках. Міліція залякувала селян, погрожувала, називала ворогами народу і партії. Навколо хати Миколи Неізвестного, кандидата в депутати ВР УССР, активіста ТУМ, постійно чергувала міліція. Дружину Неізвестного під конвоєм водили через усе село. Представники влади розпустили чутки, що подружжя Неізвестних — злочинці і їх скоро заарештують. Ряд громадян, зокрема Микола Гаврилаш, зазнали принизливих обшуків. Документи ТУМ господарям досі не повернуто. З приводу всіх вищезгаданих подій активісти осередку ТУМ села Цвіркуни зробили офіційну заяву протесту.

Стало відомо, що адміністрація 18 підшипникового заводу у Вінниці, зокрема заступник генерального директора Григорук і секретар парткому Островський за участь в мітингу в пам'ять академіка Сахарова 24-го грудня переслідують робітника заводу Петра Сірого. З метою обвинувати Сірого в професійній непридатності. За наказом адміністрації підроблено протокол іспитів, що їх недавно склав активіст УГС П.Сірий.

Цілий ряд трудових колективів Чернігова вимагають резиґнації від першого секретаря обкому партії Леоніда Палажченка.

7-го січня на зустрічі завідуючого ідеологічним відділом ЦК КПУ Леоніда Кравчука і Палажченка з колективом радіоприладного заводу робітники вимагали від Палажченка залишити посаду. Коли Л.Кравчук спробував захистити свого колегу, то дехто з присутніх обвинуватив його в некомпетентності і вірності Щербицькому.

„Жовтень"...

(Закінчення зі стор. 1)

одом та його окруженням, при чому зазначує — „усе це було у стилі тогочасних пошуків молодих", коли говорить про львівський період. Дальше підкреслює те, що „згодом стиль поета ще більше інтелектуалізується, дещо втрачаючи безпосередність ліричного переживання, але водночас здобуваючи глибину філософської думки". Він також помічає, що й те, що „з часом у віршах О. Тарнавського з'являються іронічні інтонації". М. Ільницький закінчує свою довідку, пишучи, „що ця іронія замішана на гіркоті того полину, що зветься евшан-зілля, того полину, що з рідного краю, де квіти з материного городу пахнуть усе життя".

Радий М. Ільницький, що вірші поета повертаються у рідний край та сподіється, що знайдуть прихильного читача і що „хтось, може справді упізнає того давнього, молодого, львівського Остапа Тарнавського".

ЗАУПОКІЙНІ БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ І ПАНАХИДИ

ЗА СПОКІЙ ДУШ СВ. П. СПОЧИЛИХ ТВОРЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ, МЕЦЕНАТІВ, ФУНДАТОРІВ, ДОБРОДІЇВ І ЧЛЕНІВ ФУНДАЦІЇ УВУ, І ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ НАУКИ — ВІДБУДУТЬСЯ В БІЛЬШИХ МІСТАХ НАШОГО ПОСЕЛЕННЯ В ОСТАННЮ НЕДІЛЮ В СІЧНІ 1990 р.

СВ. П. РЕКТОРИ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

1-ий ряд зліва: Ол. Колесса, Ст. Дністрянський, Ів. Горбачевський, Т. Щербина, Дм. Антонович, А. Яковлів, С. Шелухин, Ол. Мицюк.
2-ий ряд зліва: Ів. Борковський, о. монс. А. Волошин, В. Щербаківський, Ів. Мірчук, Ю. Панейко, М. Василів, Ол. Кульчицький, В. Орелецький.

ФУНДАТОРИ
ПОСТІЙНИХ СТИПЕНДІЙНИХ ФОНДІВ
ПРИ ФУНДАЦІЇ УВУ
(Також особи в св. пам'ять яких родиною чи друзями створено Стипендійні Фонди, замість квітів на могилу)

1-ий р. — Теодор Витвицький, о. Ярослав Тростянецький, інж. Богдан і Евгенія Онуферки.
2-ий р. — Анастазія Пирська, інж. Іван Кравчук, Анна Олійник, д-р. Степан Гик.
3-ій р. — Марія Левицька Малащук, Катерина Коленяк, д-р. Михайло Сосновський, д-р. Петро Богданський.
4-ий р. — д-р. Ілля Андрусяк, Филимон Савечка, д-р. Володимир Савчак, проф. Константин Савчук.
5-ий р. — інж. Ярослав Когутяк, Нестор Когутяк, інж. Володимир Бакалець, скульптор Григорій Крук.
6-ий р. — Мистець Петро Андрусів, проф. Омелян Кушнір, Ярослава Кушнір.

СВ. П. МЕЦЕНАТИ, ДОБРОДІЇ І ЧЛЕНИ ФУНДАЦІЇ УВУ
(Також особи в св. пам'ять яких зложено родиною чи друзями більші пожертви на Фундацію УВУ замість квітів на могилу)

Авраменко, Василь
проф. Андрушків, Осип
Артимишин, Юрій
Бакалець, Роман
Барагура, Марія
Бобиляк, Степан
д-р. Варварів, Константин
о. д-р. Великий, Атаназій
д-р. Вергун, Василь
Витвицький, Іван
Возьний, Осип
Галавай, Іван
Галібей, Дарія
Гірняк, Іван
Губіцький, Михайло
Ґерич, Василь і Анна
Горбачевський, Константин
Гребеняк, Іван і Станислава
Гребеняк, Роман
мґр. Гик, Марія
Дармограй, Галя
учт. Дахнівський, Дмитро
Дацків, Іванна
Архиє. Дебрин, Михайло
д-р. Дерій, Еміль
д-р. Домбчевський, Іларіон
д-р. Дудра, Михайло
д-р. Душник, Володимир
д-р. Ермоленко, Сергій
Іванчишин, Роман
Ікалович, Петро
Зубаль, Степан
проф. Кисілевський, Кость і Анастазія
Когут, Михайло
Колодій, Іван
Комендант, Іван
д-р. Кос, Роман
д-р. Кротюк, Сергій
проф. Кубійович, Володимир
мґр. Кузик, Дмитро
Кузьмин, Йосиф
мґр. Кух, Надія
проф. Левицький, Борис
Левицька, Теодора
Пешко, Теодор
мґр. Позинський, Евген
Марусяк, Осип
дир. Матійців, Прокіп
д-р. Новаківський, Михайло
д-р. Оришкевич, Петро
д-р. Палідвор, Василь
мґр. Пашко, Олександер
інж. Пежанський, Михайло
Плескун, Ярослав
д-р. Політило, Юліян
Петраш, Юрій
Поритко, Іван
Потоцька, Анеля
проф. Придаткевич, Роман
Пришляк, Богдан
Рокіцький, Стефанія
Прядка, Андрій
Рибчук, Марія
проф. Рудакевич, Іван
Ржепецька, Марія
Салюк, Григорій
Семчин, Анна
Серабин, Стефан
о. Синенький, Любомир
д-р. Сидоряк, Олександер
Сікора, Стефанія
д-р. Старух, Борис
Станецький, Іван
дир. Стефанович, Богдан
Стельмах, Іван і Татіяна
проф. Стецюк, Василь і Марія
Сусла, Софія
Теляшевська, Марія
Ткачук, Ірена
Токарчук, Катерина
Турчин, Петро
мґр. Утриско, Мирон
Ценко, Володимира
Фафендик, Стефан
Федус, Петро
д-р. Филипчак, Борис
д-р. Фішер, Рудольф
ген. Шандрук, Петро й Ольга
Шведак, Зенон

ВІДІЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ В 1989 р.

д-р. Козарська, Марія
д-р. Логаза, Михайло
о. д-р. Петро Романишин
Марчиха, Петро
д-р. Рибчук, Богдан
мґр. Яців, Петро
д-р. Головатий, Михайло

ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ І ПАНАХИДИ БУДУТЬ ВІДПРАВЛЕНІ У СЛІДУЮЧИХ МІСТАХ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ
(остання неділя в січні, що цього року припадає на 28-го січня 1990 р.)

СТЕМФОРД
Катедра Св. Володимира Великого
Преосв. Владика Василь Лостен

ЕДМОНТОН
Катедра Св. Йосафата, Преосв. Владика Дмитро Грещук
Церква св. Івана, о. прот. д-р Іван Стус

НЮ ЙОРК
Катедра Св. Володимира, Преосв. Владика Антоній і о. протопрес. Володимир Базилевський
Церква Св. Юра, о. ген. вікарій Патрикій Пащак
Церква Всіх Святих в Ню Йорку, о. протопрес. Іван Ткачук
Церква Прес. Богородиці в Озон Парку, о. Петро Опірко

БАВНД БРУК
Церква-Пам'ятник Св. Апостола Андрія Первозванного
о. протопрес. Артемій Селепина

ВІННІПЕҐ
Катедра Свв. Володимира й Ольги, о. Роман Кисілевський
Каплиця Колеґії Св. Андрія, Унів. Манітоби
о. прот. Олег Кравченко, Ректор

ТОРОНТО
Церква Св. Миколая, о. д-р проф. Петро Біланюк
Церква Св. Андрія, о. митр. Микола Критюк

ВАШІНҐТОН
Український Католицький Крайовий Собор Пресв. Родини
о. Денищук Йосиф
Церква Св. Андрія, о. прот. Григорій Подгурець

ОТТАВА
Церква Української Католицької Семінарії
о. Ректор Йосиф Андрішин

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ
Церква Св. Архистратига Михаїла, о. митрат Зенон Злочовський
Церква Св. Покрови, о. митрат Михайло Борисенко

ЧИКАҐО
Катедральна Церква Св. Князя Володимира
о. настоятель Степан Женчук
Собор Свв. Володимира й Ольги, о. митрат Мар'ян Бутринський

КЛІВЛЕНД-ПАРМА
Катедра Св. Володимира, о. митрат Степан Ганкевич
Церква Св. Покрови, о. д-р Іван Типлявський

ЛОС АНДЖЕЛЕС
Церква Рождества Пречистої Діви Марії, о. прелат Петро Леськів
Церква Св. Володимира, о. Анатолій Ситник

РИМ
Манастирська Церква ОО. Василіян у Римі
о. д-р протоархимандрит Ізидор Патрило, ЧСВВ
Отці Студити
о. архимандрит д-р Любомир Гузар

МЮНХЕН
Церква Свв. Андрія і Покрови, о. парох Мирон Мольчко
Церква Св. Миколая, Мюнхен
о. архипресвітер Паладій Дубицький

ВСІХ ВП. ЧЛЕНІВ ПРОФЕСОРСЬКОГО СКЛАДУ, СТУДЕНТІВ І АЛЮМНІВ УВУ, МЕЦЕНАТІВ І ЧЛЕНІВ ФУНДАЦІЇ УВУ І УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО — ПРОСИМО В ЧАСІ ВІДПРАВ (в неділю, 28-го січня). ДЕ Б ВИ НЕ БУЛИ ПОЄДНАТИСЯ З НАМИ В ПОХОДІ МОЛИТОВ ДО ВСЕВИШНЬОГО ЗА ТИХ, ЩО ЗНАННЯ СВОЄ І ПРАЦЮ СВОЮ ВІДДАЛИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ, ВДЯЧНІСТЬ І ПОШАНА СПОЧИЛИМ ЧЛЕНАМ ВЕЛИКОЇ РОДИНИ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Ukrainian Free University Foundation, Inc., P.O. Box 1028, New York, N.Y. 10276

САЛЬВАДОРСЬКІ ЛІВІ повстанці погодились на пропозицію уряду, щоб посередником у мирових переговорах між ними і урядом був генеральний секретар Об'єднаних Націй Гавіє Перез де Куєяр. Зі своєї сторони вони запропонували, щоби ці переговори розпочати впродовж наступних 30-ти днів. Заява повстанців підписана п'ятьма військовими командирами звучала так: „З думкою про пристосування миру ми погоджуємося на посередництво генерального секретаря ООН". Зі сторони уряду Сальвадору не було жодних коментарів на цю справу. Заява повстанців була опублікована в Мехіко та є першим кроком з їх сторони відновити ними зірвані в листопаді минулого року мирні переговори.

СХІДНЬОНІМЕЦЬКИЙ ПРЕМ'ЄР-міністер заявив, що пляни про зформування нових сил внутрішньої безпеки будуть довершеними, не зважаючи на погрози опозиційних партій. Опозиційні партії засідають разом з членами правлячого комуністичного уряду та переговорюють в який спосіб перейти до багатопартійної демократії. Одначе той же прем'єр-міністер Ганс Модров, щоби втихомирити опозицію, запропонував їй місце у коаліційному уряді країни, який очолює його Комуністична партія. Деякі опозиційні партії відразу відкинули пропозицію Г. Модрова, як зовсім безцільну напередодні законних виборів, що призначені на 6-го травня.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

Миколи А. Лівицького

ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ В ЕКЗИЛІ

буде відслужена

ПАНАХИДА

в суботу, 20-го січня 1990 р. в 11-ій год. ранку в українській православній церкві св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Запрошується українське громадянство до участи в молитвах.

Родина Покійника
Комітет Похоронів ДЦ УНР в екзилі

ФБІ, ОРГАНІЗАЦІЯ, яка повинна захищати цивільні права в країні, звинувачена в расовій дискримінації по відношенню до своїх працівників. У 1988 році федеральний суддя в Тексасі розглядав справу дискримінації ФБІ її еспаномовних працівників і у висліді була змінена персональна політика організації. Наступні два випадки розглядалися в Омазі, але найбільша судова справа, у якій агент негритянського походження Доналд Рошон звинувачує ФБІ в Чикаґо у расовій дискримінації, ще не закінчена.

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, 12-го січня 1990 р. на 71-му році життя відійшла у Вічність наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

ЕВГЕНІЯ КОЛТУН

ПАРАСТАС у вівторок, 16-го січня 1990 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd., Філядельфія, Па.

ПОХОРОН у середу, 17-го січня 1990 р. о год. 10-ій рано в церкві св. Михаїла, а опісля на цвинтар св. Марії у Факс Чейс, Па.

Горем прибиті:
муж — ЮЛІЯН
донька — ІРЕНА ДРАЖНЬОВСЬКА з мужем ОЛЕГОМ і дітьми ВІРОЮ і АНДРЕЙКОЮ
сестра — СТЕФАНІЯ ЛИТВИН
брат — ЯРОСЛАВ БАЗЮК з Родиною

Ділимося сумною вісткою, що у середу, 10-го січня 1990 р. відійшов у Вічність

бл. п.

МИХАЙЛО БУЛА

ПАНАХИДА — п'ятниця, 12-го січня 1990 р. о год. 7-ій веч. у похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — субота, 13-го січня 1990 р. о год. 9.30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені у смутку:
дружина — ПАРАСКА
сини — ОРЕСТ
ДМИТРО
ВОЛОДИМИР
ВАСИЛЬ
внуки
вуйко — ГРИГОРІЙ

З Волі Всевишнього, по короткій недузі, упокоївся в Бозі

св. п.

Ростислав Богдан Сененко

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ,
дня 20-го січня 1990 року
будуть відправлені

БОГОСЛУЖЕННЯ

в церквах:
свв. ап. Петра і Павла в Джерзі Ситі, Н. Дж., о год. 7:15 рано;
св. Василія Великого в Ірвінґ, Тексас;
каплиці семінарії св. Йосафата, Вашінґтон, Д. К.

Про молитви за душу Покійного просять:
мати — КАТЕРИНА КОЦЬ
дружина — ЛІЛЯ
сестра — ОЛЕКСАНДРА

Ділимось з Друзями по-зброї, Приятелями і Знайомими сумною вісткою, що 26-го грудня 1989 р. у Воррен, Миш., відійшов у Вічність на 75-му році життя

бл. п.

Александер Дейнека „Сковорода"

ПОХОРОН відбувся в четвер, 28-го грудня, в год. 9-ій ранку в українській православній церкві св. Андрія в Гемтремку, Миш. Тлінні Останки були перевезені на цвинтар в Інтермент Вудльовн Семетари.

Александер Дейнека (Сковорода) народився 14-го червня 1914 року в родині селянина, в селі Кривоверба, Володавського повіту. Середню освіту скінчив в Україні. Від 1944 року працював в революційнім підпіллі, як політвиховник, де був вишкільником молодечих кадрів та боївок.

Був курінним політвиховником, куреня Ярополка, належав до повітової пропаґанди Грубешівського повіту, 1945 році був в окружній пропаґанді Холмського повіту, командира Дунайського, 1946 був висланий на Підляшшя, де працював в надрайоновій пропаґанді.

Разом з командиром Дунайським, брав численну участь в переговорах УПА з польським підпіллям АК і ВІНом.

Брав численну участь в боях-наскоках: 1944 на ОСТРІВ, 1946 на ГРУБЕШІВ, КРИСТОНОПІЛЬ (останнє, що б перешкодити полякам у виселенню українського населення).

1947 з командиром Прірвою брав участь в рейді в Східню Прусію. 25 серпня 1948 вирушив в рейд у Західню Німеччину з групою „Зенка". До Західньої Німеччини прибув 10-го травня 1949 р.

Вельмишановній Дружині Покійного, ближчій і дальшій Родині, висловлюємо наші найщиріші співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Об'єднання кол. Вояків УПА ЗСА і Канади

До Школи Українознавства в Йонкерсі загостив св. о. Миколай

Микола Рудик у ролі чортика отримує від св. о. Миколая подарунок.

(Фото С. Рудик)

У неділю, 17-го грудня, в церковній залі св. Михаїла в Йонкерсі, Н. Й., зійшлося на програму св. Миколая дуже багато чемних, нетерпеливих дітей. Залю заповнили також їхні батьки, дідусі й бабуні.

Дивлячись на них, виринуло кілька питань. Чому не всі ці діти ходять до Школи Українознавства кожної суботи? Цікаво, що вони роблять у суботу, що не можуть на кілька годин до нас прибути? Програма навчання в Йонкерсі є досконалою. Вона дотримується усіх програмових вимог Шкільної Ради. Шкода, що молоді батьки не оцінюють важливости й потреби частого контакту з молодими українцями. Ще сумніше стало, коли пригадалася програма на відзначення 175-ліття з дня народження Тараса Шевченка. Де були тоді ці самі батьки й їхні діти? На жаль, тільки один св. о. Миколай має силу й необхідні чари, щоб притягати до себе дітей. В цей день він не звертав уваги на всі ці справи і щасливо прибув, щоб обдарувати усіх присутніх.

Учителі школи разом з батьківським комітетом добре попрацювали, щоб успішно відбулося свято. Вже цілий місяць ішла підготова та проби. А в суботу, 16-го грудня, учні взялися до прибрання залі. Після навчання поспішили додому смачним обідом, котрий приготовили матері з батьківського комітету.

На стінах і на сцені висіли різдвяні прикраси. Видно було на обличчі кожної дитини радість і щире задоволення. Учні виявили свої таланти цікавими проєктами.

Наступного дня о 1-ій год. почалася програма для св. Миколая. Несподівано загостив також новообраний посадник міста Йокерсу Генри Спалльоне, який мав нагоду перед програмою привітати усіх і побажати веселих свят.

Програму розпочали наймолодші — учні садочка, які деклямували „Білий сніжок" М. Стратієнка, перша кляса — „Різдвяну пісню", друга кляса - „Ялиночку" К. Перелісної, а всі разом заспівали дві пісні: „Зима" і „Снігова баба", сл. Ганни Черінь, муз. Василя Штуя.

Другою точкою була інсценізація вірша О. Олеся „Ялинка". Дуже гарно це виконали учні другої кляси Семен Вариха й Устя Тарнавська.

Опісля директорка школи вітала усіх глядачів. Вона подякувала учителям та батькам за труд і час, які вони присвятили, щоб успішно провести свято. При цьому побажала смачної куті та попросила, щоб усі помогли виконавцям „Вертепу" колядувати.

Останньою точкою була сценка В. Мельника „Св. о. Миколай їде". У ній взяли участь майже всі учні.

Оля Шкафаровська-Рудик

Святий Миколай у світличці 83-го Відділу СУА

У суботу, 16-го грудня, у приміщенні школи св. Юра відбулося свято св. Миколая, яке влаштували для малят учительки світлички 83-го Відділу СУА Лідія Андрусишин і Маруся Мулик. Присутніх було біля 50 дітей, 15 з світлички і біля 35 дітей з передшкілля і першої кляси школи українознавства в Ню Йорку, як також їхні батьки, бабці й дідусі.

Світличка 83-го Відділу СУА була заснована в 1971 році на доручення Округи СУА Ню Йорку. Беручи собі за цю виховну ділянку, 83-ій Відділ СУА перебрав опіку над світличкою. Через 16 років учителькою світлички була Євгенія Ваник, а останні два роки учителькою світличка 83-го Відділу СУА Лідія Андрусишин, адміністраторкою Стефанія Косович, а виховною опікункою Дарія Генза. На протязі 18 років світличка мала понад 300 малят градуантів.

В розмові з батьками дітей світлички було видно, що діти є захоплені учительками й опікункою світлички. Діти з глибоким пережиттям співали під звуки гітари і танцювали „Сипле, сипле сніг" для св. Миколая. Вони мали добру заправу, бо на кожних суботніх зайняттях вони не тільки що вправляють українську мову, грають різні ігри, малюють, складають бльочки, вивчають вірші, співають українських пісень під звуки гітари учительки Марусі Мулик, але також відсвятковують різні імпрези, як День Української Незалежности 22-го січня, народини Тараса Шевченка, Великодні свята, День Матері, День Подяки, Листопадове Свято тощо.

Гарно було спостерігати, як малята підходили до св. о. Миколая щоб отримати подарунки, а батьки з гордістю поглядали, як діточки з набожністю відчиняли подарунки. Всі, діти і батьки, напевно повернулись домів з великим задоволенням, батьки тому, що знають, що добре роблять, коли посилають дітей до української світлички, де ціллю є вщеплювання українських традицій і плекання української мови, а діти тому, що отримали по кілька подарунків і нарешті побачили св. Миколая, якого очікували цілий рік.

Зірка Галів

Св. Миколай відвідав 214-ий Відділ „Чорноморська Січ"

Нюарк, Н. Дж. — В суботу, 16-го грудня, 214 Відділ „Чорноморська Січ" влаштував Свято-Миколаївську зустріч для дітей членів Відділу та їх друзів. Олесь Напора, імпрезовий референт, і Марійка Бокало, директор програми свята, привітали гостей і „частували" їх програмою рецитації і читання віршів. Те, що діти вміло виконали програму, свідчило добре про організаційний та мистецький хист директорки програми.

Юнаки Стефан і Дем'ян Колодії, Андрій Бренич, Іван Коремба, Данило Гентиш, Юрій Кігічак, Олесь Кудрик та Мирослав Биц гарно виконували деклямації та рецитації, а ангелики Таня Козюпа та Наталя Гординська досконало виконали свої ролі як помічники св. Миколая. Св. Миколай прибув, говорив, повчаючи дітей, і при допомозі ангелів роздав дітям дарунки.

Присутні серед гостей були союзові урядовці: д-р Нестор Олесницький, Головний Контролер УНСоюзу, Омелян Твардовський, заступник секретаря 214 Відділу, Осип Труш, голова контрольної комісії Відділу.

Андрій Воробець, координатор братської діяльности, відіграв активну ролю при організації зустрічі. Він також приготовив кіоск з інформативного матеріялу про УНСоюз та членство в УНСоюзі.

Кожна дитина одержала примірник найновішого числа журналу „Веселка", як безкоштовний дарунок від Батька Союзу. Понад 50 гостей брали участь, 29 із яких були діти. Особиста подяка належиться Христині Процюк за добре зорганізований і смачний буфет.

П'ята річниця Українського Села у Дітройті

Учасники урочистого відзначення п'ятої річниці Українського Села в Дітройті (зліва): пані Бонковська — дружина посадника Воррену, Маруся Зарицька — член дирекції, Степан Віхер — президент Українського Села, посадник Воррену Роналд Бонковскі та Ліда Врублевська — менаджер Села.

Попри щоденні зайняттями часто не звертаємо уваги на те, як швидко минає час. Все ж таки життя пливе, події стаються і стають частиною історії. Нашим завданням є час від часу зупинитися, проаналізувати минуле, старатися виправити недоліки і підкреслити позитивне.

Це можна застосувати до імпрези, яка відбулася 4-го листопада минулого року з нагоди п'ятої річниці існування дому для старших віком — Українського Села. Бенкет відбувся при виповненій великій залі і був одним з найкращих за минулі роки. Завдяки голові бенкетової комісії Стефі Дуб та багатьом іншим, які їй помагали, заля була чудово прибрана і програма проходила у безгоданному порядку.

Перед бенкетом була година для легкої перекуски при звуках мелодій на фортепіяні у виконанні Олі Дубрівни-Соловей. Сам бенкет відкрила коротким словом С. Дуб. Вона привітала присутніх і представила господаря бенкету, президента корпорації Степана Віхаря, який поділився думками про працю дирекції і подякував присутнім за моральну і матеріяльну підтримку. Опісля просив одно хвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять померлих мешканців і членів дирекції Українського Села.

Тому що посадник Воррену не міг бути пресутній на цілому бенкеті, С. Віхер попросив його до слова. Посадник Бонковскі передав проклямацію Воррену з нагоди річниці і підкреслив факт, що Українське Село це одна з найкраще упорядкованих будівель міста, за що Воррен декілька разів діставав признання.

Соліст-баритон Ярема Цісарук мав дуже обмежений час, тому його виступ відбувся ще перед бенкетом. Я. Цісарук своїм могутнім баритоном виконав три пісні при акомпаньяменті Ліди Цісарук. Його виступ був дуже тепло прийнятий рясними оплесками. Опісля парох української католицької церкви св. Йосафата у Воррені провів молитву і поблагословив їжу. Під кінець вечері С. Віхер попросив охочих, які мають добрі голоси, вийти на залю. Нашвидку зібраний „хор" відспівав низку популярних пісень під оплески присутніх. Після представлення осіб при головному столі, членів дирекції, адміністрації і почесних гостей, перша заступниця голови Юстина Неліген поінформувала присунтіх про щойно започатковану програму приготування обідів три рази у тижні для мешканців Села за низькою ціною. Своє слово вона закінчила віршем невідомого автора про життя в Українському Селі у кривому дзеркалі. Далі слідувало відзначення почесними плякетками осіб, які в особливий спосіб причинилися до будови Українського Села. Перше відзначення — для покійної пані Бландейл, яка подарувала один акр землі для Українського Села, передала родині покійної почесний президент Села Анастазія Волкер. Друге відзначення передала членка дирекції Ольга Адамак для Павлини Бурзол, довголітньої колишньої членки дирекції і заслуженої громадської працівниці. Кінцеве відзначення для колишнього члена дирекції Романа Татарського передав третій заступник президента Зенон Василькевич. Тому що, на жаль, бл. п. Р. Татарський кілька днів тому несподівано помер, З. Василькевич вичислив великі заслуги покійного для Українського Села. Він висловив жаль з приводу його несподіваної смерти і поінформував, що плякет заслуги був переданий під час похоронних відправ дружині покійного пані Галі.

Кінцеву молитву провів парох православної катедри св. Покрови у Воррені о. Микола Невмержицький.

Після бенкету присутні ще довго гуторили і співали при акомпаньяменті Олі Дубрівної-Соловей. З приємністю можна ствердити, що цьогорічний бенкет увінчався повним успіхом, за що належиться членам дирекції і усім виконавцям признання і подяка.

Зенон Василькевич

„Не журись" у Клівленді

Ми вже журилися, що не буде „Не журись", а надійшла до нас радісна вістка, яка блискавкою облетіла широкі кола громадянства Клівленду, Парми, що приїжджають. Навідалися до нас перевтомлені, бо відбули щоденні концерти в Канаді — з Монтреалю до Калгарі в Альберті, а потім в Торонто, Подивіться на мапу і зміряйте ці простори! Але хлопці з під стягу „Не журись" з львівського естрадного театру-студії — жваві, ентузіясти і загартовані долею до невигод.

Концерт спонзорувала Українсько-Канадська фірма „Кобза" під патронатом Конгресу Українців Канади і Українських Злучених Організацій Великого Клівленду. Виступ відбувся 6-го грудня в залі церкви Покрова Пресвятої Богородиці в Пармі. Виконавці приїхали в зменшеному складі. Виступало їх п'ятьох: лавреати першого фестивалю „Червона Рута" Віктор Морозов та Андрій Панчишин, володар ґран-прі першого фестивалю „Червона Рута" кобзар Василь Жданкін. Сольові точки на піяно виконав блискуче Юрій Саєнко, дипломант джазового фестивалю „Кришталевий Лев"-88 („Ностальгія" і „Джазова імпровізація"). Заповідачем, автором та виконавцем гуморесок був директор театру Остап Федоришин („Про предків", „Як Гриць їздив до Америки", „Монолог пані Стасі") Він дуже дотепно говорив і заля вибухала сміхом. На початку імпрези мґр Василь Ліщинецький, голова місцевого УЗО, в короткому слові привітав виконавців і побажав успіхів. Концерт складався з двох частин. У фінальному виступі кожний виконавець представляв себе, виконуючи коротко питомі йому фрази, такти чи слова. На початку Федоришин і Саєнко вітали вдячну українську публіку та передали привіт з Укріани, зі Львова. Згадали, що напевно на залі є багато слухачів зі Львова чи околиць. Співаки виконували 8 — 9 пісень різного змісту: патріотичного, історичного, побутового, сатиричного і сентиментально-ностальгічного, як, наприклад, пісня, яку співав батько Жданкіна, запроторений на Колиму. Хочу згадати деякі з них: „Стрілецькі могили", „А ви мене поховали", „Пісня про ветерана" (ката Кагановіча, який, до речі, ще живе в Москві на добрій державній пенсії і недавно в ЗСА появилася книжка про нього, авторства його кузена Кагане з Ню Йорку під назвою „Вовк з Кремля". Кагановіч має коло 97 років. Повинен бути засуджений за голодову смерть в Україні в 1932 — 1933 рр.) Цікавою змістом і дуже на часі була пісня „Віддайте мову" (бо це не прохання, а наказ!) Виконував Морозов. „Зруйнування Січі", „Журавлі", „Коляда" у виконанні Жданкіна і пісні „Мило", „Яничари", „Символіка" у виконанні Панчишина. У піснях проявлялися любов до свого народу, біль за заподіяні кривди, туга за нашим історичним минулим, натяки на „гласність" та безрадність совєтської комуністичної господарки і цілої системи. Треба подивляти відвагу і щирість виконавців, бож не забуваймо, що ті люди вертаються і знову зустрічатимуться віч-на-віч зі суворою та непевною дійсністю.

Співаки перенесли нас духом і серцем в Україну, її минуле, теперішнє і майбутнє і ми їм вдячні за це.

Кажуть, що критикувати найлегше, але дозволю собі зробити певні нюансові зауваження, а саме: цікаво, чому ансамбль не виступив групово, а наприклад, дуети, квартети тощо щоб надати концертові більше кольоритности і різноманітности. Також можна було змінити строї, хоч би в другій частині на загальноукраїнські чи наші реґіональні. Думаю, що організатори мали це на увазі, але певно хотіли себе виявити скромно, без зайвої „бомбастики". А третє, про що я думав, — це брак виконавців жіночої статі.

Слухачі сприймали виконавців з неприхованим ентузіязмом, радісними лицями, оваціями вставанням з місць. Мґр Ліщинецький попрощав незабутній ансамбль і дуже влучно сказав, що коли маємо таких відважних молодих людей, як „Не журись", то можемо сміло глядіти в очі будуччини. Але треба нам об'єднано в діяспорі підтримувати і обороняти справу незалежности України — і це повинно бути тепер нашим першим пріоритетом понад все. Діти вручили квіти виконавцям: від УЗО, гуртка бандуристів (вітав д-р Махлай) і від Відділу Суспільної Опіки при УЗО. При кінці виконавці на сцені заінтонували національний гимн „Ще не вмерла Україна", який підхопила ціла заля.

Д-р Володимир Боднар

Історичний...

(Закінчення зі стор. 2)

ситету (УНІГУ) сьогодні має фільми усіх п'ятьох копій літописів і черговий том Гарвардської Бібліотеки Давнього Українського Письменства помістить саме острозький, четвертинський та уривки краківського, а дальші томи включатимуть іпатіївський та кисіліївський списки. Є ще плян, щоб сюди включити текст недавно віднайденого на Західній Україні давнього т. зв. микільського літопису, який ще ніколи не був опублікований. Його віднайшов і досліджує проф. Я. Ісаєвич, гостюючий в УНІГУ історик з Інституту Суспільних Наук у Львові.

Виготовити видання цих літописних цінностей не було легко. Треба було насамперед отримати добрі мікрофільми, з яких можна б виготовити кліші до друку. Фільми треба було замовляти в Ленінграді. УНІГУ отримав їх рік після висланя замовлення, але як виявилось, деякі записи на марґінесах аркушів літописів не були схоплені фільмовим апаратом. Прийшлося замовити ще один фільм, що знову потривало майже рік часу.

У випадку давніх літописів марґіналії так само важні, як сам текст літопису. З них можна довідатись про виконавців копії, попередніх власників, історію самого рукопису. Без них не можна доказати українського походження цих творів. Досьогодні ще ніколи не виготовлено видання давніх літописів, де були б і усі марґіналії. Гарвардське видання буде перше, що це виконає.

Визбиравши усе що потрібне, тепер стає можливо виготовити довго очікувану та цінну річ: повне українське видання наших давніх літописів. Вступ до першого тому літописних текстів написав проф. О. Пріцак. Всю технічну роботу, зв'язок з фотографічною робітнею Інституту Технології Массачусеттс, де з фільмів виготовляють кліші, та координацію праці з видавництвом Гарвардського Університету виконали докторант Гарварду Роман Коропецький і випускник Пенсильвенського університету Адріян Геврик. Їх працю уфундували жертводавці Гарвардського Проєкту а появу цього першого літописного тому оплатив відомий письменник, редактор Михайло Бажанський з Дітройту, склавши на цю ціль пожертву 25,000 долярів.

Моральне...

(Закінчення зі стор. 2)

лектичної логіки і рефлексології Сеченова і Павлова, які заперечували у людини свобідну волю. Макаренко створив поняття „парадоксального гуманізму" і твердив, що терор — це вияв найбільш взнеслого гуманізму, бо він примушує людину стати „ідеальним" комуністом, всупереч її власним бажанням.

Не зважаючи на наглядне банкрутство комуністичної ідеології у цілій Східній Европі, де навіть колишні урядові вельможі стидаються назви „комуніст", в Совєтському Союзі комуністи намагаються зберегти ілюзію непомильности, настоюючи на провідній ролі Комуністичної партії у всіх сферах суспільно-політичного життя. Вони за всяку ціну намагаються втриматись при владі, аранжуючи „перебудову згори". Така перебудова є противоріччям сама у собі, на що вже вказував неоднократно недавно померлий академік Андрей Сахаров.

Єдиний логічний шлях для Комуністичної партії сьогодні — це відмовитися від „провідної" ролі, відкинути брехню і облуду як засіб політичної боротьби, та відмовитися від ролі фактичного оборонця російського імперіялізму. На жаль, покищо в згаданій ділянці нічого не змінилося. Комуністична партія Совєтського Союзу ще далі є оборонцем російського імперіялізму, послуговуючись у своїх плянах облудою і брехнею. Наприклад, англомовне видання журналу „Україна" ч. 7, 1989, містить рецензію Ярослава Петрова під багатомовним наголовком „Лябіринт". Сам наголовок насуває асоціяцію думки із відомим пасквілем „Лябіринтами Унії". Рецензія Петрова є на книжку Томаса Режача і Валентина Цуркана: „Пошукувані", в розумінні пошукуваних воєнних злочинців. У книжці крім Дмитра Донцова і Дмитра Палієва є також згадані (цитую дослівно) „Степан Скрипник (Митрополит Мстислав) і Роман Шептицький (Митрополит Андрей). Книжку надруковано в Москві в 1988 році, значить у році Тисячоліття Хрищення України, коли вже перебудова була в повному ході. В згаданій книжці є також цілий ряд історично невірних пасквілів. В час клімату перебудови зустрічаємо, говоримо і пізнаємо різних людей, які приїжджають до ЗСА як науковці чи як туристи. Більшість серед них — це національно свідомі, щирі українці. Є також такі, що чомусь уважають за потрібне заявляти, що вони „переконані" комуністи, хоча невідомо чому вони тим хваляться. Приїжджають, на жаль, також і „стукачі", хоча тільки вони знають, хто вони є. Респектуючи бажання дискретности із сторони тут приїжджаючих, можна зрозуміти чому вони не звертають уваги своїм колеґам з редакції „Україна", щоб не осмішували себе перед світом, пишучи наявну брехню. Тяжко зрозуміти, одначе, коли науковці-українці в діяспорі мовчать і дозволяють собі на образу.

І саме тепер, коли науковці з України і діяспори науково співпрацюють, а у Львові відновилася діяльність Наукового Товариства ім. Шевченка, слід би пригадати деяким академікам, що Митрополит Андрей був добродієм і почесним членом НТШ, як рівнож, що почесним членом НТШ є Митрополит Мстилав.

Ті, хто далі послуговується брехнею, бо так вимагає розуміння „переконаного комуніста", повинні пригадати собі українську народну приповідку: „Брехнею світ перейдеш але назад не вернешся".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 27-го СІЧНЯ 1990 р.

Філядельфія, Па. Річні загальні збори Т-ва Мир 324 Відд. відбудуться в домі української громади при 23-ій і Бравн вул. — Управа.

НЕДІЛЯ, 11-го ЛЮТОГО 1990 р.

Клівленд, Огайо. Місячні збори 102-го Відд. Б-ва св. ап. Петра і Павла о год. 1-ій по пол. в приміщенні кафетерії школи св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. На порядку: вибір делеґата на Конвенцію УНС. По зборах відбудуться Річні збори. Проситься членів до участи. — Д-р А. Жгута, предс., І. Полянський, касир, М. Бобечко, секр.